

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA,
I CULTURA I IGUALTAT
B INSTITUT BALEAR DONA
/

Exp.: IBD 123/2020 IG
Document: informe d'impacte de gènere
Emissor: IBD/MQT
Sol·licitant: Conselleria de Presidència,
Cultura i Igualtat

Informe sobre l'impacte de gènere de la proposta d'Avantprojecte de llei de consells insulars

En data 1 de setembre de 2020 (RE de l'IBD L51E635), el director general de Relacions Institucionals i amb el Parlament va sol·licitar a l'Institut Balear de la Dona l'Informe sobre l'impacte de gènere de la proposta d'Avantprojecte de llei de consells insulars; en virtut d'aquesta sol·licitud s'emet aquest informe, d'acord amb la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

1. Revisió del llenguatge

Pel que fa a la utilització del llenguatge, d'acord amb les indicacions de les resolucions 14.1 de 1987 i 109 de 1989 de la UNESCO; la Recomanació núm. R(90) 4 de 1990 del Consell d'Europa; la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes (article 14.11 sobre la implantació d'un llenguatge no sexista a l'àmbit administratiu com a criteri d'actuació general dels poders públics), i la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, (estableix com a principi general en l'article 3 lletra m) "L'adopció de les mesures necessàries per fer un ús no sexista del llenguatge i, en tot cas, per evitar la invisibilitat de les dones per mitjà del llenguatge") mitjançant un genèric que inclogui els dos sexes, la inclusió de la forma femenina o un altre recurs, encara que es fan les següents recomanacions:

- Es recomana substituir «els diputats» per «els diputats i diputades»
- Es recomana substituir «el president» per «la Presidència» o «el president o presidenta»
- Es recomana substituir «els consellers» per «els consellers i conselleres»
- Es recomana substituir «els candidats» per «les persones candidates»
- Es recomana substituir «els secretaris» per «les Secretaries» o «els secretaris o secretàries»

- Es recomana substituir «els directors» per «les Direccions» o «els directors i directores»
- Es recomana substituir «el secretari» per «la Secretaria» o «el secretari o secretària»
- Es recomana substituir «el candidat» per «la candidata o candidat»
- Es recomana substituir «el vicepresident» per «la Vicepresidència» o «el vicepresident o vicepresidenta»
- Es recomana substituir «els empleats» per «el personal»
- Es recomana substituir «els ciutadans» per «la ciutadania»
- Es recomana substituir «els destinataris» per «les persones destinatàries»
- Es recomana substituir «els Interessats» per «les persones interessades»

Cal reflectir la presència de les dones en els texts que es redacten. Per això, en la mesura que sigui possible, cal evitar l'ús del masculí com a genèric, especialment quan es refereix a persones físiques.

El llenguatge té un paper fonamental en la formació de la identitat social de les persones i és l'element que més influeix en la formació del pensament de la societat. Una de les manifestacions més notables de la desigualtat existent entre dones i homes es la invisibilització, l'ocultació de les dones en el llenguatge, així com la seva representació mitjançant imatges sexistes o discriminatòries. Els usos sexistes del llenguatge invisibilitzen les dones i impedeixen veure el que s'amaga darrere les paraules.

És correcte utilitzar les formes femenines o masculines en el càrrecs quan sabem si la persona és dona o home. Encara així, si es tracta d'un text que pot tenir validesa en el temps més enllà de la titularitat del càrrec, podem referir-nos a aquest càrrec amb el nom de l'organisme o la unitat administrativa corresponent. En qualsevol cas s'ha de seguir un únic criteri dins el mateix text.

2. Revisió del contingut

2.1. Consideracions jurídiques

Entre d'altres:

1. Convenció sobre l'eliminació de totes las formes de discriminació contra la dona, aprovada por l'Assemblea General de Nacions Unides en desembre de 1979 i ratificada per Espanya.
2. En els articles 2 i 3 del Tractat de la Comunitat Europea es formalitza el compromís d'integració en l'àmbit europeu de l'anomenada *transversalització de gènere*, en establir explícitament que "la Comunitat s'ha de fixar l'objectiu d'eliminar les desigualtats entre l'home i la dona i

promoure'n la igualtat", entre les tasques i els objectius de la Comunitat.

3. Els articles 21 i 23 de la Carta de Drets Fonamentals.
4. La Comunicació de la Comissió Europea COM (96) 67 final, de 21 de febrer de 1996, disposa que s'ha d'integrar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en el conjunt de les polítiques i les accions comunitàries.
5. L'article 14 de la Constitució espanyola assenyala el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó de sexe. A més, l'article 9.2 estableix l'obligació dels poders públics de "promoure les condicions per a que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en que s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social".
6. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
7. L'article 17.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears disposa:
"Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, vetllaran en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminació de cap tipus, i garantirán que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes es garantirà la conciliació de la vida familiar i laboral."
8. La Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona.
9. La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

2.2. Anàlisi contextual

Constitueix l'objecte de la norma que s'està informant, establir el marc jurídic fonamental de l'organització, el funcionament i el règim jurídic dels consells insulars i de les entitats que en depenen; els consells insulars són les institucions de govern de cada una de les illes i exerceixen el govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, i també de les illes adjacents.

Dins les funcions del diferents òrgans dels consells insulars, es recull regular en determinar matèries, subvencions, pressuposts, ajuts públics... en els quals s'ha de tenir en compte el principi de transversalitat de gènere.

A més en l'article 81.1 s'estableix els projectes de reglaments han d'anar acompanyats d'un informe d'avaluació d'impacte de gènere.

2.3. Anàlisi sobre la pertinència o no-pertinència

La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març per la igualtat efectiva de dones i homes estableix al seu article 1 *"Las mujeres y los hombres son iguales en dignidad humana, e iguales en derechos y deberes. Esta Ley tiene por objeto hacer efectivo el derecho de igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres, en particular mediante la eliminación de la discriminación de la mujer, sea cual fuere su circunstancia o condición, en cualesquiera de los ámbitos de la vida y, singularmente, en las esferas política, civil, laboral, económica, social y cultural para, en el desarrollo de los artículos 9.2 y 14 de la Constitución, alcanzar una sociedad más democrática, más justa y más solidaria"*.

En el seu article 15 recull la transversalitat del principi d'igualtat entre homes i dones: "Las Administraciones públicas lo integrarán, de forma activa, en la adopción y ejecución de sus disposiciones normativas, en la definición y presupuestación de políticas públicas en todos los ámbitos y en el desarrollo del conjunto de todas sus actividades".

Una vegada analitzada la norma, es realitzen les següents recomanacions per tal de donar compliment a les polítiques d'igualtat i la consecució d'una igualtat real entre dones i homes,

3. Propostes de millora i recomanacions

Sense perjudici d'altres mesures que es considerin oportunes, es recomana que en la redacció de la norma s'introdueixi:

- a) Cal tenir en compte les recomanacions de l'apartat 1 d'aquest informe pel que fa al llenguatge emprat en la proposta normativa.
- b) Recordar la inclusió del principi de transversalitat de gènere, en totes les actuacions que duguin a terme els òrgans dels consells insulars, d'acord l'article 5 de la Llei d'igualtat autonòmica.

Palma, 2 de setembre de 2020
La tècnica